

KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Taxa postálá plátite in num. No. 224.713-929. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre: Havonta 1, negyedévre 3, fél évre 6, egészévre 10 dollár. Hirdetések díjszabás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bánági zsidóság egyetlen napilapja. Cikkeink utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Bérmertelen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámor Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Matei Millo 10. Csüörtörök, 1933 aug. 10. 5693. EV A B 16. XVI. ÉV. 180 SZÁM.

Mi késik az éji homályban?

Az éji homályban, mely az egész civilizált világra borult, bizony sok minden késik.

Késik az emberek, a népek és nemzetek megértő jósága, késik a felvilágosodás és józanág szellemének uralma.

Késik a munka, mely éhező milliók szájába kenyeret adna, késik a szolidaritás világszerte, mely megszüntetné embereket és osztályokat végsőkig feszült, gyűlöletre hangolt szembenállását.

Végletekig sorolhatnánk fel mindazt, ami a ránk borult éji homályban késedelmez, de tekintettel a szűk keretekre: egyelőre egy olyan valaminek késedelmezéséről számolunk be, ami némi örömmel, sőt kárörömmel töltheti el a tisztességes embereket.

A megbélyegzett világban még mindig késik a Hitlerék által olyannyira remélt árja szolidaritás megvalósulása.

A „magasabbrendű” árja népek, sőt a kimondottan germán árjak, nem hogy szolidaritásnak éreznék magukat Hitlerék fajtisztaságával, hanem ép ellenkezőleg: minden alkalmat megragadnak arra, hogy szolidaritásuk teljes hiányát, ellenben megvetésük teljességét éreztessék német árja-testvéreikkel.

Svédországban nemrégiben egy felelős miniszter jelentette ki, hogy amennyiben Hitlerék jelentik az árja „magasabbrendűségét”, úgy a skandináv germánok, illetőleg árjak, nem hogy szolidaritásnak éreznék magukat ezzel a magasabbrendűséggel, de egyenesen az árja-germán vér és gondolat megbecstelenítését látják benne.

Hogy az árja faj legtisztább vérségű népeit: az angolszász nemzetek milyen elragadtatással vették tudomásul Hitlerék „magasabbrendűségét”, arról nem kell e helyen bővebben beszámolni.

Most azután Hollandia kormánya is megmutatta, hogy mennyire érzi magát szolidaritásnak árja és germán fajtestvéreivel, akiket Hitlerék reprezentálnak.

Tízenny néven keresztül Hollandia megtagadta Szovjetország és de jure való elismerését s talán ma is az elismerés megtagadásának álláspontján állana, ha közbe nem jön Hitler uralma.

Hitler uralmának köszönhető, hogy Hollandia a legkorábbi időben belül elismeri meri Szovjetországot és a germán szolidaritás helyett — inkább Szovjetországot invitálja barátságába és gazdasági érdekkörének szférájába.

A hitleri álmom, helyesebben fantazmagória egyik legmerészebb megnyilatkozása: a germán és árja-szolidaritás tehát tekeletesen és végérvényesen megbukott. Legfeljebb, ha a cuzistákban talál megértő hívekre.

Késik az éji homályban, amelyből az egész hitlerizmus vétegett s amelyben végérvényesen el fog merülni.

Polnai Luci tragédiája

Egy magyarországi zsidó nagypolgár leánya Polnai Lucy öngyilkos lett Párizsban, Veronát ivott és meghalt.

Pesten a legújabb statisztika szerint az elmúlt júliusban százhetvennyolc ember kísért meg öngyilkosságot. Negyvenegyen meghaltak. Mi az, ami kiemeli Polnai Lucy öngyilkosságát? A negyvenegy között bizonyára akadtak olyan szépek, olyan műveltek, annyira boldogtalánok, mint Polnai Lucy asszony. A magyarországi lapok mégis hasábkokan át foglalkoznak ezzel az öngyilkossággal.

Valahogy megérezték, hogy ez a sors, Polnai Lucy sorsa, egészen sajátos.

Az apja Polacsek volt. Még a békében tengerhajózási vállalatot szervezett meg, közgazdasági, sőt politikai tényezővé lendült a proletárdiktatúra után a Friedrich-kormány közlelmzési minisztere is volt.

Akkoriban Pesten csodálkozással és meglepéssel beszéltek arról, hogy a miniszter gyermekeihez „mejjamodot” jár, mert azt akarja, hogy zsidó szellemben nevelkedjenek.

A gyermekek további pályája, különösen a Lucyé arra való, hogy ennek a „zsidó” nevelésnek nem volt mélyreható gyökere. A lányt kiküldték Párizsba, a

„Minden erőnek össze kell loznia, hogy megakadályozzák Németország erőszakos terveit”

A Népszövetség elé fogják terjeszteni az Ausztria önállósága elleni német propaganda ügyét

A német-francia viszály klézett stádiumba lépett. Szó sem lehet Németország fegyverkezési egyenjóságáról

London, augusztus 9. Berlini rádió-híradással ellentétben londoni beavatott helyen leszögezni kívánják, hogy az angol diplomáciai lépés Németország részéről mindeztől függetlenül maradt. Lehetőségesnek tartják, hogy Anglia formális választ nem is fog kapni a német birodalmi kormánytól. Hangoztatják, hogy a lépés különösen azért vált szükségessé, mert Angliának dokumentálnia kellett Ausztria sorsa iránti érdeklődését. Egyes lapok szerint fennáll a lehetősége annak, hogy az önálló Ausztria elleni német propaganda ügyét a Népszövetség elé fogják terjeszteni.

A genfi lapok hangoztatják a francia-angol diplomáciai lépés német elutasításával kapcsolatban, hogy a négyhatalmi egyezmény legalább is a német viszonylatban nem felelt meg a hozzáfűzött várakozásoknak.

Az a felfogás van kialakulóban, hogy amennyiben a nemzeti szocialisták folytatnák az Ausztriával szembeni megengedhetetlen politikát, a hatalmaknak a Népszövetséghez kell fordulniuk.

Mielőtt azonban ehhez a fegyverhez nyulnának, ki kell méríteni az összes lehetőségeket, hogy lehetőleg megkíméljék Európát a német-osztrák viszály ügyének Népszövetség elé vitele megpróbáltatásától.

A belga lapok azt hangoztatják, hogy Németország újra a béke veszélyeztetőjévé vált.

Szó sem lehet arról, hogy a hatalmak a valóságban megengedhessék az egyenjo gy fegyverkezést az európai nyugtalanság forrásának. Az új imperializmus feléledése nagy ve-

szélyt jelent a világra. Minden erőnek össze kell loznia, hogy megakadályozzák Németország erőszakos terveit Ausztria népeinek csatlakozásra-bírása tekintetében. Senkit sem téveszt meg az a tény, hogy Németország aláírta a négyhatalmi egyezményt, mert e formalitással egyidőben a birodalom területén mindenütt a legagresszívabb nacionalizmust élesztik fel.

Az Echo de Paris szerint a német-francia viszály sajnálatos stádiumba lépett. A Matin támadja Németországot ellenséges akciónak ható visszautasító válasza miatt.

Egyébként francia politikai körökben érdeklődéssel fordulnak Dollfuss újabb római látogatásának terve felé. Meg vannak győződve afelől, hogy a két kormányelnök meg fogja tárgyalni Középeurópa ujjaépítésének valamennyi fontosabb kérdését.

Genfi hírek szerint Mussolini közölni fogja Dollfussal, hogy támogatásban fogja részesíteni az osztrák óhaj, amely a karhatalom létszámának emelését célozza.

Genfi beavatott helyen úgy tudják, hogy Mussolini tervezet ad át az osztrák szövetségi kancellárnak Közép-Európa új gazdasági alapokra való fektetéséről, amely egyúttal lehetővé tenné az Anschluss-veszély végleges elhárítását.

Bécsi jelentés szerint az osztrák kormány a bajor-tiroli határon folyó geurilla harc ügyében erőlyes felszólalásra készül Berlinben.

Ujabb karhatalmi csapatokat és segédrendőrséget vezényeltek Tirolba.

fiukat külföldre. Egyikük sem kapcsolódott bele a zsidó ifjuság mozgalmaiba, elhajlottak zsidóságuktól és sorra kitértek. A tehetséges és feltűnő szépségű leány mánások és reakciók francia ifjak társaságát kereste, majd éjszakai tanyák vendége lett, lejtőre jutott és pontot tett az életére.

Memento ez az öngyilkosság a nagy zsidók számára, akik ma is úgy nevelik a gyermekeiket, mintha az élet harminc esztendő óta mísem változott volna. Mintha a polgári pályák olyan biztonságosak, olyan megalapozottak lennének, mint a liberális korszak legjobb éveiben. A zsidó nagypolgárok ma is a boldog idők rózsaködén nézik a világot és amikor már veszendőbe megy vagyonuk és tekintélyük, még akkor is a multakba kapaszkodnak. Polnai-Polacsek az utolsó tiztizenkét esztendőben egyre lejjebb került a lejtőn, vagyona elfogyott. Leánya azonban nagyvilági allűrjeit nem tudta abbahagyni.

Mennyire másképp alakult volna egy

ilyen szép és tehetséges gyermeknek a pályája, ha az apa megéri a kor szellemét és zsidó öntudatot nevel gyermekeibe!

A szerencsétlen Polnai Lucy öngyilkossága rávilágít a zsidóság egyik problémájára és arra kötelez, hogy a sülyedő zsidó nagypolgárok szellemi és erkölcsi értékeit megmentésük.

A jómódu zsidók a multban nagy százalékban jelentették a zsidó kultúrtőkét. Ha ők maguk nem is minden esetben voltak tényezői a zsidó szellemi életnek, de gyermekeiket kultúrembereknek nevelték és kulturálokra mindig rendelkezésre állottak. Értéket jelentettek a zsidó közösség számára. Kell hogy továbbra is értéket jelentsenek. Kell hogy a moderna zsidó harcokban a fronton álljanak, amint hogy első helyen állottak akkor, amikor nem kellett harcolniuk. Polnai Lucy tragédiája és a Polacsek-család sorsa elég memento arra, hogy kevés jómódu zsidóknak zsidóknak neveljék gyermekeiket.

VILÁG TÜKRE

Beszélgetés MacDonald-del

Ramsay Macdonald angol miniszterelnököt, akinek autoritásban érzékeny csorbát ütött a londoni konferencia sikertelensége egy holland újságírónak sikerült megszólaltatnia. Az érdekes beszélgetésről számol be az alábbi tudósítás.

Nem egy államférfiú lendült fel a szegénységéből a hírnév és gazdagság fénylő magasságába. Macdonald azonban egyike ama keveseknek, aki sohasem érezte ezt a magasbajutást. Ugy lakik ma is, mint ahogy lakott husz évvel ezelőtt, amikor egyszerű szakszervezeti titkár volt. Szabad idejében ma is visszamegy Loughmouth városkába, a szürke, tiszta, két emeletes kottage házába, amelytől nem tud megválni. Annnyira a régi maradt szabad idejében, hogy az uccában még csak rendőrt sem állítat. Mindössze annyi változást engedett meg, hogy te lefont szereljenek fel a lakásába és rádiót állítottat fel. A telefonon nem egyszer a világ sorsát döntik el, noha a miniszterelnök nem szereti, ha pihenője közben megzavarja a politika. Lakásának legfőbb díszje a könyvszekrény. Néhány rézkare a falakon. A miniszterelnök mindig is barátja volt ennek a művészetnek és legszívesebben régi várakról készített képeket szerzett be.

Valamikor én is sokat jártam Hollandiában — kezdte az angol miniszterelnök — amikor még iparos legény voltam. Nem jártam vonaton, hanem gyalog, mielőtt a turisztika még divat lett volna. Sokat jártam nyugaton, de bejártam az európai országokon kívül a Távolkeletet, Indiát, Délafrikát, sőt eljutottam Amerika mindkét részébe. Azt hiszem, ez volt életemnek legjelentékenyebb periódusa, mert akkor szerzetem impressziókat és tapasztalatokat, amiket most tudnék érvényesíteni.

Kinéz az ablakon az elmosódó dombok felé és folytatja:

A turisztika az emberi lélek egyik legértékesebb szenvedélye. A lélek természetrajzához tartozik, hogy csak azokban marad meg frissen, akik mindig új és új dolgokra törekcsenek. Ma hatvanhat éves vagyok, de mondhatom önnek, hogy nem kerül megerőltetésembe, ha egy nap harminc mérföldet járok be — futólépésben.

Energikus feje ilyenkor elkomolyodik. Vannak emberek, akik ha önmagukat dicserik, e dicséretüket mosollyal kísérik. Macdonald nem tartozik ehhez a tipushoz. Ő inkább megkomolyodik, elmélyül néhány pillanatig hallgatásba merül.

Nem marad sokáig egy témánál. Most is átesap a politikára, amelyről azonban csak nagy általánosságban beszél.

Ha kritizálnak — akármilyen formában — én abból mindig tanulok.

Megkritizálják politikai pályafutásomat? Nagyon helyesen teszik, de mindenki mielőtt követ vetne rám, gondoljon arra, hogy hasonló helyzetben mit cselekedett volna. Én nemcsak tanulmányaimnak, a szocialista ideológiának és pártomnak tartozom felelősséggel, hanem főleg és elsősorban hazámnak.

Ebből az újságíró sokat megért, nem is firtatja tovább ezt a problémát, hanem megkérdezi Anglia miniszterelnökét: mit tart hasznosabb és célravezetőbbnek: az írásos, vagy pedig a közvetlen tárgyalást a diplomáciában.

Macdonald pillanatig sem habozik és mindjárt rámondja, hogy a közvetlen érintkezés mindig előbbre vitte a dolgot, míg az írásbeli diplomáciazás leg több esetben elsőkélyesítette az ügyeket. Voltak esetek, amikor teljesen reménytelennek látszott minden. Két államférfiú összeült és egy óra mulva már tisztázódott és megmenthető volt a helyzet.

Alapítva 1929.

Alapítva 1929.

Nagyváradai Zsidó Fiulternátus ujlonnan átalakítva

Oradea, Strada Delevrancea (Ritók Zs. u.) 17.

Igazgató: Szilágyi Adolf liceumi tanár.

Felvez kereskedelmi iskolába, liceumba és gimnáziumba járó növendékeket. Árja nem magasabbak a privát háznál kért díjnál. A növendékek szaktanárok által nyernek előkészítést. Komoly érdeklődőknek prospektust küld.

Ebben a pillanatban berreg a telefon. A londoni külügyi hivatal hívta a miniszterelnököt. Pár szó és Macdonald le teszi a kagylót. Az újságíró aktuális politikáról akarta a premier véleményét és megkérdezte tőle, hogyan vélekedik a négyhatalmi paktumról, amelyet akkor írtak alá Rómában.

A nagyhatalmak kell hogy összetartsanak. Ezzel azonban nem akarom azt mondani, hogy a kismemzeteket ki kell a világpolitikából kapcsolni.

Szeretném, ha miniszterelnök ur — jegyezte meg az újságíró — megmondaná a véleményét arról, vajjon ebben a mai világcsődben lehet-e egyáltalában gondolni akármelyik államnak is a háborúra?

Őn nyilván arra gondol — feleli a miniszterelnök —, hogy egyetlen államnak sincs pénze arra, hogy háboruszkodjon. De én azt mondom, hogy a háboru nem tisztán pénz kérdése. A történelemből nagyon jól tudjuk, hogy egy ország proletár és polgári csőcseléke milyen jól érzi magát a rémségek idejében. Egyet mondhatok, hogy az új háboru nem lehet hosszú tartamu, de viszont kegyetlenebb lesz minden eddiginél. A háboruk eredménye nem is lehet más, mint adósság és kettétörtött ideálok. A mai békekötés nem hasonlítható össze a régi békekötésével. Ma a béke nem egyéb szünetnél, amely alatt újabb háborus magvakat szórnak el. A háboru tekintetében a világon kétségtelenül nagy a pesszimizmus, sokan aggodnak amiatt, hogy rövidesen megint a háboru ördöge fogja szétterjeszteni szárnyait a világ felé. Én nem nagyon hiszek benne. Ugy vélekedem, hogy a nagy veszedelmek miatt mégis el fogjuk határozni magunkat egy nagy összefogásra, egy nagy egységre és ha lesz ország, amely ennek a hívásnak nem tesz eleget, akkor az bizonyára óriási felelősséget fog magára vállalni.

A miniszterelnök ezután áttér egy másik témára megint és oda mutat arra a vasúti órházra, ahol apja töltötte életét. Naponta két órát kellett hajtányon utaznom, hogy eljussak az iskolába. Nem tudtam a gyakori havazással, a dermesztő hideggel, sőt gyermekkoromban éreztem már, hogy nagy akaraterő és szívszágra lesz szükségem az életben.

A miniszterelnöknek eszébe jut, hogy megszeretné nézni a postáját, kimegy hát a konyhába, mert itt szokták átvenni levelezését. Nem akarja magára hagyni az újságírókat és őt is hívja.

Az újságíró egy kedves jelenetnek a szemtanúja. A konyhában, amely a tisztaságnak és egyszerűségnek angol mintaképe, egy sarokban ült Macdonald lánya, Isbhel és segített Jeannek, az öreg cselédnek. Isbhel felállt és átadta apjának a postát. Az öregur a konyhában leereszkedett egy székre és így nézte át a körülbelül negyven levélből álló postát. Ahogy elolvasta őket, odatette a kicsiny állványra, amelyen edények mellett ott feküdt két Biblia és néhány egyéb könyv.

A miniszterelnököt nem zavarta, hogy itt folytatódik az interjú.

— Sokáig fogja tartani magát még az angol nemzeti kormány? — volt az újságíró kérdése.

— Még három éve van, de véleményem szerint a kormány tovább is helyén marad. Nem ismerem az angol történelemben kabinetet, amely egyetértőbben dolgozott volna együtt, mint a mostani. Egyszerűen célunk van és ezt a célt mindnyájan egyenlő energiával követjük.

Nemzetközi kérdésekre terelődik a beszéd és a miniszterelnök megjegyzi:

— Nincs probléma a mai politikában, amit ne lehetne megoldani. A dolgoknak egy bökkenője van, az, hogy a fiatal generáció nagyon türelmetlen és sok esetben nagyon felületlen. Holott a nemzetközi megegyezés számára sokkal több lehetőség áll nyitva ma, mint valaha. Az új generációnak pedig módjában lenne a jó alkalmakat kihasználni és megteremtetni a lehetőségeket a biztos és nívós elhelyezkedésre.

A miniszterelnök felállt és visszament szobájába, hogy botot vegyen. Aztán megintváltta az újságíró egy hosszabb sétaturára.

„SIGI” Prezervatív megbízható, kapható gyógyszerárban és drogueriában.

Codos és Rossi világrekordja

Párizs, augusztus 9. Franciaország két hőse Codos és Rossi. Kik szombaton reggel Newyorkban történt startjuk után, tegnap este a Beirut közelében levő Rejatanban szálltak le és ezzel megdöntötték a távrepülés világrekordját.

Ebből az alkalomból a francia lapok felhívták a figyelmet arra, hogy a távrepülésben mindig is kiténtek a franciák. Francia volt Clement Ader, aki 1890 október 9-én 50 méteres „ugrással” megteremtette az első távrepülési rekordot és azóta többnyire francia pilóták voltak a rekorderek a repülésport eme ágában. Eppen jókor jött Codos és Rossi világrekordja Franciaországnak, amelynek aviatikai körében már kissé nyomott hangulat volt észlelhető amiatt, hogy ugyanakkor, amikor az olasz Balbo repülőrajjjal átrepült az óceánt, az amerikai Post körülrepült a világot. Németország pedig rendszeres léghajójáratokat vezet Dél-Amerikába, a francia aviatika

nem tudta valami kimagasló teljesítményvel felhívni magára a figyelmet. Annál nagyobb most persze az öröm, amit még az sem csökkent, hogy a két francia pilóta feltűnően csekély — óránként 150—180 kilométeres — átlagsebességgel tette meg útját. A francia sajtó Codos és Rossi repülésének lassúságát azzal menti, hogy a mostani rekordrepüléshez használt Blériot gépük régebbi modell, már négy eszbenős; az elmúlt évben ugyanazzal a géppel javították meg a zártkörben való távrepülés rekordját 10.600 kilométerre. Codos és Rossi a világrekord megdöntésével egyébként elnyerte a francia légügyi minisztérium egymillió frankos díját. Ezt az összeget ugyancsak december 31-én kapják kézhez, mert a pályázati feltételek értelmében addig várni kell, hátha más francia repülő még jobb eredményt ér el, ezt azonban általában nagyon valószínűtlennek tartják.

Rosszak a gabona-export kilátásai

A kormány újra a gabonamopolium tervével foglalkozik

Bucuresti Bukarest, augusztus 9. Az exportőrök arról panaszkodnak, hogy a román buza alig számíthat kivitelre. A kormány szerintük nem igyekezett megfelelő gazdasági szerződéseket kötni, hogy a román buza útját a külföldi piacok felé biztosítsa. Ezenkívül a román buza nem veheti fel a versenyt a jugoszláv és magyar búzával, mely minőségben felülmúlja a román búzát. Magyarország 79 kilónál könnyebb búzát nem is ajánl külföldre. Az agrár reform nyomán nálunk létesült sok kicsi birtok sokkal rosszabb búzát termel. A magyar buza minőségére annyira ügyelnek, hogy a magyar földművelésügyi minisztérium bizottságot nevezett ki, melynek az a feladata, hogy minden külföldre szánt szállítmányból mintát vegyen és csak ennek a bizottságnak az engedélyével lehet a búzát kivinni. Ha azt vesszük tekintetbe, hogy a különböző importáló országok merre gravitálnak, a román buza kilátásai akkor

sem lesznek valami jók. Csehszlovákia Jugoszláviával és Magyarországgal csinált bevételi szerződést. Ausztria Magyarországgal és Szovjetuniónal vevője. Nincs a közelben olyan állam, melynek kontingensei lennének.

Egyedül Németország felé mutatkoznak némi kilátások — persze kompenzációs alapon. Németország egyik bányászi nagy gabona exportőr céggel megegyezést létesített, hogy mezőgazdasági gépek ellenében nagymennyiségű gabonát importáljanak. A gabonát vizen szállítják.

A gabonaértékesítés ügyében különben új fordulatot várnak. Ismeretes, hogy a kormány gabonaértékesítési terve kutba esett a Mezőgazdasági Hitelezési Intézet magatartása miatt. A kormány ennek következtében ismét a gabona monopólium tervével foglalkozik. Ennek a tervnek a hibája csak az, hogy a gabona monopólium keresztülvitele még nagyobb tökélet igényel.

Mennyit eszik naponta a jamboree 24.000 cserkésze?

Baj volt a piros paprikával. Csak ürühust esznek a mohamedánok

Budapest, augusztus 9. A gödöllői dombori egyik legfontosabb kérdése az élelmezés, az ellátás. Ahány nemzet, annyiféle igény az ételek tekintetében. A cserkészek élelmezési osztálya dicséretesen oldotta meg az óriási feladatot.

Hogyan élelmezik a világtábor 24.000 cserkészt? Először álljanak itt a puszta adatok. A táborban naponta kiosztanak:

12.000 kiló kenyéret,
14.000 liter tejet,
8000 kiló húst
23.000 tojást,
20.000 kiló zöldséget, burgonyát, főzelékeket,
10.000 kiló gyümölcsöt,
3 mázsa mézet.

Ezenkívül ki kell elégíteni a tábor lakóinak különleges igényeit is. Az egyiptomiak például mohamedán kosztot esznek, amelyhez növényi zsírt és különféle olajokat használnak. Természetesen ezt mind megkapják az élelmezési osztálytól és ürühust is kapnak, mert csak ezt eszik. De a tea is nagy mennyiségben fogy, különösen az angolok és amerikaiak között.

Sokat mulatnak a cserkészek azon, hogy az angolok és az északi államok cserkészei „gyerekeledellel” élnek. Tudniillik nagyon szeretik a zabpehelyt. Az is nagyon tetszik a cserkészeknek, hogy az angolok a világ minden kincséért sem ennének meg egy kis téli szalámit.

A kiosztásra kerülő ételek négy-öt

egységű vizsgálaton mennek keresztül. 35 egységenként osztják ki a cserkész szakácsok között az egyes táborokban az ételeket. Minden nemzetnek külön szakácsa van. Az amerikaiak nem törődnek azzal, hogy a politikában kissé feszült a viszony Amerika és Japán között, mert — japán szakács főztjét eszik.

Az élelmezés körül minden a legnagyobb rendben megy, csak az első nap volt egy kis baj a piros paprikával. Az élelmezési osztály gyanútlanul kiosztott minden nemzet szakácsának kisebb-nagyobb adag szép, nemes piros paprikát. Amikor aztán a cserkészek leültek ebédelni, az első falat után felugráltak, prüszköltek, krágógtak, kiabáltak, az egyiptomiak és szíriaiak pedig percek alatt jajgattak, hogy valami meg akarja mérgezni őket. Más nap az ételkiosztásnál a külföldi szakácsok kijelentették, hogy nem kell nekik paprika!

Szombaton barackszüret volt a táborban. Keeskmét ugyanis kedves meglepetést csinált a külföldi cserkészeknek. Öt mázsa keeskméti barack érkezett a táborba a keeskméti fiúk címére azzal az utasítással, hogy osszák szét a gyümölcsöt a külföldiek között. Természetesen percek alatt szét kapkodták a barackadagokat.

A magyar cserkészek 16 napra 750 lejt fizetnek. A külföldiektől 1500 lejt szedtek be, mert ebben az összegben benne van a különböző kirándulások költsége is.

Select Muzgó

Bemutatja

JOAN CRAWFORD

(Amerika Vénusza)

kiváló művésznőt:

Képviselő ur barátnője

szenzációs filmben. Partnere:

CLARK GABLE.

TURISZTIKA

A Haggibbor vasárnapi kirándulásai

A Haggibbor turisztikai szakosztálya augusztus hó 13-án, vasárnap autós kirándulást rendez a Szelesvai buvópatakhoz. Résztvételi díj vendégeknek 95, tagoknak 85 lej. Indulás reggel fél 5 órakor a klubtól. Vezetők: Erdős László, Duschák Béla, Wollheimer János. — Ugyanezen vasárnap reggel 8 órai indulással fürdőkirándulás a tordai Bányafürdőbe. Résztvételi díj vendégeknek 70, tagoknak 60 lej. Vezető: Sándor Samu. Mindkét kirándulásra jelentkezni minden este (péntekig bezárólag) fél 8-tól fél 9-ig a Haggibbor Calea Mareschal Foch 10. alatti klubhelyiségében lehet.

— Kirándulást rendez az Aviva-Bariszszia kolozsvári vezetősége f. hó 13-án, vasárnap a hátszegi Biron-táborba, mely a Retezat alján fekszik. Indulás autobusszal szombat este. Résztvételi díj 180 lej. Jelentkezni lehet csütörtök estig az ABC textiláruházban. Vendégeket szívesen látnak.

— Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ez pedig a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által érhető el.

MUSSOLINI VALLOMÁSAI. Emil Ludwig, a világhírű író, a nagy emberek életének és belső világának éleslátó kutatója világhírű könyvét a mai Európa kétségtelenül legizgalommal, legszívesebben politikai egyéniségéről — Mussoliniról írta. A könyv kapható az Új Kelet könyvosztályában. Ára csak 57 lej.

Kreuger gyufakirály szerelmei. Ingeborg Eberth rendkívül közvetlenül megírt könyve Ivar Kreugerről, amelyen keresztül bepillanthatunk e zseniális pénzügyes embernek, vagy kalandornak felfokozott szerelmi életébe és gyönyörűségeibe. A könyv kapható az Új Kelet könyvosztályában. Ára csak 57 lej.

Raktárunkon lévő zsidótárgyú könyveket olcsón kiárultjuk: Max Nordau: dr. Kohn — — — — — 25 „ Felix Weltsch: A zsidókérdés a modern eszméramlatok tükrében — — — — — 25 „ Bolem Aiejchem: Leégett nemesek — — — — — 10 „

Ha butorait kívüNK vásárolja 3 előnye van

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hitelbe is kedvező feltételek mellett vásárolhat!

Székegy és Réti butorogár R. I. Targu-Mures, Bucuresti, Brasov.

Londoni miltunk viselői töl gol parláságot és Németorszára. A java legutó pénzügyi lamenti képviselő Elmley Janner, non, mr. ja, hogy tisztiz szagban Nagybrit miután A mandátur indokolás

„Ily megfoszt delme al ter nem ugyanis gol biro egyneve A java a kamara son orna lyet rész mertetni kezöképp „En ma tudom, egy lyik erél kell zsidó valaki a fejét. En ki angoln hogy gyt mását, b dolog egy alsóház azon szer már nem ként elis

„Nem züllünk a barátok. háboru u mazzanak volt a m met népe Mély sért fekte ese re és Goe Kivántam ja elveszi kivántam a fegyven ják önök ebben az dók volta ország üg tek meg befolyásó gárok, a zárva. Ne sokat és nak virág a sárba. zsidók f gazdasági söbbrendü Nem kim polgárát,

Különö esérni pr jai ismer löbb. Ein tudós: ug szemlémise Nos, ez a tuk Angl togatási lett mega nek ellop pa tolvaj sít. Még az ember lég bárn Búszkénu egyeteme tunk ny száma

Palesztinai állampolgárság a világ hontalan zsidóinak

Egy angol őrnagy képviselő meg- rázó védőbeszéde a németországi zsidóság mellett

**Ha a Népszövetség nem lépne közbe, úgy az angol birodalom-
nak kell közbelépni a németországi zsidók érdekében**

London, augusztus 9. Röviden beszámoltunk arról, hogy egy konzervatív képviselő törvényjavaslatot terjesztett az angol parlament elé, amely angol fenntartást és védelmet kíván biztosítani a Németországból elűzdött zsidók számára. A javaslatot Locker-Lampson őrnagy, a legutóbbi konzervatív kormány volt pénzügyi alminisztere terjesztette be parlamentre, amely az elkövetkező képviselők írták alá: Suered admirális, Elmley lord, sir Wilfrid Suedgen, Mr. Janner, mr. Holford Knight, mr. Mannon, mr. W. I. Steward. A javaslat előírja, hogy mindazok a zsidók, akik az antiszemita következtében valamely országban elveszítik állampolgárságukat Nagybritánia védelme alá kerüljenek, mintán Anglia végrehajtója a Palesztina mandátumnak. A javaslatot a következő indokolás egészíti ki:

„Semmiféle Hitler nem nyúlna hozzájuk

„Ily módon az állampolgárságuktól megfosztott zsidók a brit birodalom védelme alá kerülnek és semmiféle Hitler nem merne hozzájuk nyulni. Ezzel ugyanis konfliktusba kerülne az angol birodalommal, vagyis a földkerekség egynegyed részével.

A javaslatot első olvasásban elfogadta a kamara és ez alkalommal Locker Lampson őrnagy nagy beszédet tartott, amelyet részleteiben már alkalmunk volt ismertetni. A beszéd teljes szövege a következőképpen hangzik:

„En magam nem vagyok zsidó. Ha jól tudom, egyetlen csepp zsidó vér sem folyik ereimben. Remélem azonban, nem kell zsidónak lenni ahhoz, hogy gyűlölje valaki a tiranniát, bárhol is tűné fel a fejét. En hiszem, hogy elegendő, ha valaki angolnak születik, angol nevelést kap, hogy gyűlölje valamely kisebbség elnyomását, bárhol is történjenek az. Brutális dolog egy kisebbséget üldözni. Az angol alsóház kötelessége figyelembe venni azon szerencsétleneknek a helyzetét, akik már nem polgárai egy általunk egyébként elismert államnak.

„Nem vagyok németellenes. Sokan közülünk az alsóházban egyenesen németbarátok. Egyike voltam azoknak, akik a háború után kérték, hogy fair playt alkalmazzanak Németországgal szemben. Az volt a meggyőződésem, hogy a nagy német népet rosszul irányították idáig. Mély sértésnek érzem, hogy a franciák fekete csapatokat küldtek a Rajna-vidékre és Goethe házába szállásolták be őket. Kívántam, hogy Németország visszakapja elveszített területeinek egy részét. És kívántam, hogy a közeljövőben eljusson a fegyverkezési egyenlőséghez is. És tudják önök, hogy kik befolyásoltak engem ebben az irányban? A németországi zsidók voltak azok, akik propagálták Németország ügyét és akik pillanatig nem szüntenek meg Angliát is Németország javára befolyásolni. És ezek a német állampolgárok, a leghazafiabbak, ki vannak most zárva. Németország nem üldözi a gyilkosokat és a csöcseléket, hanem kulturájának virágát választotta ki s azt tiporja a sárba. Németország bevallotta, hogy a zsidók felsőbbrendűek a művészet és a gazdasági élet terén és éppen ezen felsőbbrendűségért kell megbüntetni őket. Nem kímélték a birodalom legragyogóbb polgárát, Einsteint sem.

Einstein tranzakciója
Különös volna, ha én ezt a tudóst dicsérni próbálnám. A világ legkiválóbbjai ismerik el, hogy közülük ő a legkiválóbb. Einstein azonban több volt mint tudós: úgy tűnt, mint a maga az önzetlen szellemiség legragyogóbb megtestesítője. Nos, ez az Einstein ma hazátlan. Meghivtuk Angliába és midőn beirta nevét a látogatási könyvbe, s midőn lakeimét kellett megadnia, azt írta be: nincs. A hunok ellopták megtakarított pénzét. Európa tolvajai és banditái kirabolták lakását. Még a hegedűjét is elvitték. És ez az ember, aki többet képvisel, mint a világ bármely más polgára, ma hazátlan. Bízunk benne, hogy az oxfordi egyetememen ideiglenesen menedéket tudunk nyújtani tudományos munkássága számára és kívánnunk kell, hogy a tiran-

nia hullamai még sokáig hiába csapkodjanak Anglia partjaihoz.

„Csak annyit mondhatok: köszönöm a Mindenhatóknak, hogy a németek nem nyerték meg a világháborút. Talán bennünket is úgy kezelték volna, mint ahogy ma a zsidókkal bánnak el. Igen, elkövettek volna azt a borzalmasságot, a melyet ma egy védtelen kis csoport ellen kísérelnek meg, mint ahogyan megsemmisítették egykor a kis Belgiumot is.

Milyen könnyű dolog egy kisebbséget üldözni!

Vajjon mi volna az angliai németekkel, ha mi is üldözni kezdenénk őket? Ilyesmi soha nem fog megtörténni, mert hiszen ez olyan lovagiaság volna, mintha földhöz szegzett fécánokra lövöldöznenek. A kérdés most az: hogyan tudnánk segíteni a németországi zsidók sorsán, akiket idegeneknek minősítettek a

német államban.

„Kívánnám, hogy a Népszövetség vizsgálóbizottságot küldhessen Németországba és utleveleket állíthasson ki az üldözötteknek. Ha valaha is volt ok és alkalom arra, hogy a Népszövetség kiszélesítse törvényeinek formai interpretálását és azokat tényleges céljaihoz alkalmazza, úgy most elérkezett ehhez az idő. S ha a Népszövetség nem lép közbe, van egy másik Népszövetség, amelynek közbe kell lépnie: az angol birodalom. Mi vagyunk az igazi Népszövetség s nekünk segíteni kell a zsidókat szorongatott helyzetükben. Magunkra vállaltuk a palesztinai mandátumot, tehát azt, hogy segítséget nyújtsunk a messiási csoda megvalósulásához. Törvényjavaslatom célja az, hogy palesztinai állampolgárságot biztosítsunk mind azon zsidóknak, akiket másutt megfosztanak állampolgárságuktól.

„Egy üldözött kisebbség mellé kell áll-

Ma kerül jegyzésre Londonban az osztrák kölcsön angol tránssa

Anglia garantálja a tőkét és a kamatokat is

London, augusztus 9. A ma, csütörtökön jegyzésre kerülő osztrák kölcsön angol tránssa 4 millió 514 ezer 200 fontot tesz ki. Kibocsátási árfolyama 96, kamatlába 3 százalékos. Ebből fogják viszesztéreni az osztrák jegybanknak az Angol Bankkal szemben fennálló 100 millió sillinges tartozását, míg a kölcsönösszeg többi részét Ausztria rövidlejáratu hiteleinek rendezésére és a jegybank bankjegyei fedezetének növelésére fogják fordítani.

Anglia garantálja a tőkét és a kamatokat is. A jegyzés még csütörtökön le is fog zárulni.

Római jelentés szerint Olaszország har-

mincmillió sillinget vállal kibocsátására Ausztria nemzetközi kölcsönéből. Az olasz kormány az a kikötése a kibocsátással kapcsolatban, hogy a kölcsönt Ausztria kizárólag gazdasági és pénzügyi életének újjászervezésére fordíthatja. Az emisszió a napokban megtörténik.

Ezzel kapcsolatban jelentik Bécsből, hogy a silling hosszabb idő óta 27 százalékkal áll paritás alatt. Ugy hirdik, hogy az osztrák jegybank ezen az árfolyamon fogja véglegesen rögzíteni az osztrák valutát. Ez azonban csak tényleges stabilizálás lesz, míg a de jure stabilizálás esetleg még egy-két év is beletelik.

Elmenekült Cuba terrorista elnöke a forradalmi csapatok elől

**Óráról-órára rosszabbodik a cubai helyzet. Órák kérdése
Amerika beavatkozása. Folyik a harc a forradalmárok és
a kormánycsapatok között!**

Machado elnök visszautasította az Egyesült Államok beavatkozását

Párizs, augusztus 9. A newyorki Associated Press havannai távirata szerint a helyzet Cubában egy cseppet sem biztató. A parlament permanens ülést tart a közben a forradalmárok és a kormányhü csapatok között a sziget több pontján folyik a tüzharc. A lakosság élelmiszerellátásában már zavarok mutatkoznak. A pékek szombattól fogva nem sütnék kenyert. Az Egyesült Államok havannai követe, aki megbízásból közvetíteni próbál a felkelők és a kormány között, naponta négyszer is kér telefonkapcsolást Washingtonnal s tárgyal Roosevelttel a helyzetről. Az amerikai lapok valószínűleg tartják az Egyesült Államok fegyveres beavatkozását a cubai konfliktusba, mert az az álláspont van Washingtonban kialakulóban, hogy a további vérontásnak radikálisan véget kell vetni. Ugy hirdik, hogy Anglia is hadihajókat készült küldeni a sziget kikötőibe alattalói védelmére.

Ujabb jelentés szerint a cubai helyzet óráról-órára rosszabbodik. Az Egyesült Államok beavatkozása küszöbön áll.

Kétségtelenné tartják, hogy az amerikai hajóhad egy részének utba indítá-

sa Cubába már nem várható sokáig magára. A beavatkozás során Machado elnököt meg fogják fosztani a hatalomtól, amellyel csak terror utján tudott élni.

Legujabb híradások szerint Machado elhagyta palotáját és biztonságosabb helyre utazott, mert újabb tömegtüntetések voltak az épület előtti térségen s még a gépfegyvergyölkök sem akadályozták a felkelőket a palota ostromlásában. A legutóbbi ostrom a palota előtt több mint kétszáz halálos áldozatot követelt.

Newyork, augusztus 9. A lapok washingtoni beavatott helyről származó újabb értesülései szerint az Egyesült Államok követe a cubai Havannában, kormány utasítására, megjelent Machado cubai köztársasági elnök előtt s azt a tanácsot adta az elnöknek, hogy a polgárháborúra való tekintettel távozzék helyéről. Machado elnök indulatlan visszautasította az Egyesült Államok beavatkozását s a kihallgatás után nyomban rádióbeszédet intézett híveire, amelyben felszólította őket, hogy vonuljanak a kormányhü csapatok zászlói alá s védjék meg fegyverrel is Cuba függetlenségét,

DIANA sósorszesz nyáron is nélkülözhetetlen

nunk. Az angol birodalom zsidó polgárai velünk harcoltak, midőn Anglia szabad ságáról volt szó. Azt hiszem, hogy az angol alsóház egyetlen tagja a világháborúban megkapta a Victoria keresztet, zsidó volt. Az én szülőfaluban csak egyetlen zsidó család él és a megyében csak egy asszony van, aki három fiát vesztette el a háborúban. Ez az asszony zsidó. Midőn hozzájárulámat kérték ahhoz, hogy emlékkeresztet állítsanak fel a megyében a hősök tiszteletére, azt válaszoltam csak úgy járulok hozzá, ha megemlékeznek rajta ezekről az esetről zsidókról is. Nem olyan réven történt, hogy Németország egy bizonyos kis hadsereget lebeesült. Ez a kis hadsereg azonban az angol birodalom segítségével legyőzte a német hadsereget. Merem jósolni, hogy az új lebeesültek, a zsidók, angol segítséggel ugyan csak győzni fognak.

Locker Lampson nagy tetszéssel fogadott beszéde után az alsóház úgy határozott, hogy a javaslat aláírói dolgozzanak ki részletes törvénytervezetet a hontalan zsidók palesztinai állampolgárságára vonatkozólag. A javaslat a „zsidók állampolgárságáról szóló törvény” nevet kapta és első olvasásban elfogadtattott. November 7-én kerül második olvasásban az alsóház elé.

amelyet a felkelő hazaárulók tevékenysége folytán kúlhatalmak beavatkozása is veszéllyel fenyeget. A sziget több pontján tovább folynak a harcok a forradalmárok és a kormánycsapatok között.

Adóárverés a piacférfi közepén

Satmar, Szatmár, augusztus 9. (Az Uj Kelet tud.) Hétfőn délelőtt szokatlan módját találta ki a satmári adóhivatal az adóbehajtásnak. Kivittette ugyanis az adóhivatalt raktárában évek óta porosodó s adóban lefoglalt butorokat a város díszes főterére, ahol árverést tartott. A rozant butorokra nem sok reflektáns akad. Első nap mindössze két ruhaszekrény és két éjjeliszekrény akadt gazdára. Ezekért is potom árat fizettek, úgyhogy a piac közepén tartott és a korzó körében nagy felhűnést keltett processzus nem hozta meg a fiskusnak a várt kedvező eredményt. Az adóhivatal főnöke ezért — meg a késedelmes adófizetők miatt elrettentő példaul — az uccaj végeladásokat kedden és szerdán is folytatni fogja.

Nemlétező szövetségre előlegeket vett fel egy ismeretlen utazó

Satmar-Szatmár, aug. 9. Matisan László és társai feljelentést tettek a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik közülük Rosenthal Márton nagyváradi textilgyár nevében nagyobb összegű megrendelést vettek fel ruhaszöveteknek pár napon belül való szállítására. Az utazó mindegyik megrendeléstől 20—50 százalékgig előleget vett fel megrendelésének végösszege nagysága szerint. Az eset óta két hét telt el, a szövet nem jött meg.

A rendőrség azt hiszi, hogy ezek a jóhiszemű emberek csalónak estek áldozatul. Ezt a hiedelmet az támasztja alá, hogy az illetők egyike Nagyváradon jártában nem találta a textilgyártó megadott cím alatt.

A furfangos „utazót”, aki Szatmáron kb. 15 embert vezetett félre, körözi a rendőrség.

— Egymillió frank értékű arannyal emelkedett a svájci jegybank ércfedezete. Bernből jelentik: A svájci jegybank aranykészlete egymillió frank értékű arannyal 1825 millió értékre emelkedett.

— Tüzharc az irak-sziriai határon iraki katonaság és egy mosszui keresztény hegyitörzs lázadói között. Londonból jelentik: Az irak-sziriai határvidéken iraki katonaság és egy Mosszul környékén élő keresztény hegyi törzs lázadó csapatai között tüzharc folyik. Az irakiak részéről eddig 45, a lázadók részéről 95 halottat jelentenek. Bagdadban a helyzetet komolynak látják. Fejsal király félbe is szakította európai üdülését s repülőgépen visszautazott fővárosába, Bagdadba.

ZSIDÓ TESTVÉREK!

Franciaország szabad szelleme nem ismer faji- és valláskülönbséget. Pártoljátok tehát a francia gyártmányokat és főként a legkiválóbb borotvapengét:

Egyetlen penge sem érte el a

LERECHE

borotvapenge kiváló minőségét! Próbáljátok ki még ma!

Romániai vezérképvislet:

NARCISSE H. BALTHAZAR

Bukarest, Str. Selari 7.

Egyes német községek nem adnak letelepülést zsidóknak

Nürnberg, augusztus 9. A „Fränkeische Tageszeitung“ című újság közlése szerint az Oberrossbachban és a közeli Rimbachban zsidó csak akkor lakhatik, ha erre külön engedélyt kap a község előjáróságától.

Deberndorf községi előjárósága viszont azt a határozatot hozta, hogy a község lakói nem köthetnek üzletet

szavat. Ha ezt mégis megtennék, akkor súlyos büntetésre számíthatnak.

Az erlangenai polgármester hirdetését közzé, amely szerint a város kezelésében lévő Röthel-féle gőzfürdőben zsidók nem fűroldhetnek. Hasonló rendelkezéseket adott ki Nürnberg város tanácsa is.

Megbüntettek egy nemzeti érzelmű kitért zsidót, mert kampóskeresztet hordott

Frankfurt, augusztus 9. A frankfurti „forradalmi“ bíróság tegnap elítélte egy újságíró két hónapi fogságra. Az újságíró közölte a bíróság előtt, hogy 1922-ben kilépett a zsidóság kötelékéből. Ezért azert kellett felelnie, mert egy nemzeti szocialista jelvényt akasztott a mellére.

A bíróság előtt az újságíró elmondotta, hogy ő ugyan nem árja származása, de évek óta, különösen amióta elhagyta a zsidó vallást, állandóan a nemzeti eszmékért küzdött. Legutóbb nyilatkozatot kért tőle arra nézve, hogy milyen származásu, ő a származási lapon árjának tüntette fel magát, abban a hitben, hogy a vizsgáló bizottság, amelynek tagjait jól ismerte, respektálni fogja az ő eddigi nemzeti munkásságát. Ez azonban balul ütött ki. Őt és másik tizenhárom férfit, aki fel akarta vésni magát a pártba, kizárták. Azt hitte, hogy ezzel már el is intéződött a dolog, a pártvezetősége azonban ezenfelül bírósági eljárást is indított ellene. Az ítélet jogerős, minthogy megfellebbezhetetlen.

A WIZO már megkezdte tanácskozásait Prágában

Hadassa Sámuel képviseli a palesztinai Wizokat

Prága, augusztus 9. Közölte az Uj Kelet, hogy kedden este megnyílik a cionista nők világszervezetének hetedik kongresszusa. A kongresszusra negyven ország WIZO szervezetének kiküldötte jelent meg. Angliából tizenöt delegátus jött el, élükön dr. Vera Weizmann asszonnyal. Délafrikából, sőt Újzelandból is érkeztek delegátusok. A szervezet, amely tudvalevőleg 1921-ben alakult meg Karlsbadban a tizenegyedik cionista világkongresszuson, ma egyike a világ legnagyobbnői organizációjának, amely a cionista mozgalom hatalmas tényezőjévé fejlődött. A palesztinai női munkának ugyiszólván egyetlen irányítója és hogy a kolonizációs munka az utóbbi években sokat javult, abban nem kis része van a WIZO-nak. A WIZO ezidőszent ötven ezer tagot számol. Költségvetése hozzávetőleg 20 ezer fontsterling, amelyből fenntartanak Nhaladban egy mezőgazdasági női iskolát, Tel-Avivban egy háztartási iskolát, Nesz-Cionában egy női tanonciskolát és egyebütt is számos kultur intézményt. Csehszlovákiában a WIZO a ruszinszkói nyomor enyhítése körül is élénken tevékenykedett.

A WIZO palesztinai exekutívájának főfeladata az lesz, hogy megtanácskozzák a módokat, amelyek lehetővé fogják tenni a pénzeszközök megszerzését arra, hogy a költségvetésben előirányzott összegek akadály nélkül folyósíthatassanak. Újabb investálásokról pillanatnyilag nem lehet szó, a gazdasági helyzet azt diktálja, hogy az eddigi intézményeket érintetlenül tarthassák fenn.

Hadassa Sámuel asszony felesége Sir Herbert Samuel, Palesztina volt főkoronmányzója fiának. Már évek óta kint él Palesztinában. Elmondotta, hogy a Sa-

muel családot sok emlék köti Prágához. Sir Herbert Samuelnek a felesége Prágából származott Londonba és a híres Frenkel család leszármazottja. Sir Herbert Samuelné gyakran látogat el a cseh fővárosba és nem mulaszt el egyetlen alkalmat sem arra, hogy a zsidó intézményeket meg ne látogassa.

Comunitatea Autonoma Ortodoxa Evreiasca Deva

No. ad. 85—1933.

Hirdetés

Keresünk Ros-Hasono és Jom-Kippura egy abszolút vallásos, kitünő hangu baal-miszef előimádkozót.

Csak nagyon jó hangu és kellően képzett előimádkozók ajánlkozzanak. Ajánlatok legkésőbb folyó hó 15-ig nyújtandó be és ezekben megjelölnödök egy a vallási referenciák, mint a fizetési igények.

Utiköltséget csak alkalmazás esetén térítünk meg.

Deva, 1933 augusztus 6.
A hitközség elnöksége.

Szakosztályi gyűlések az Ipartestületben. A kolozsvári Ipartestület f. é. augusztus 10-én este 6 órakor a fémipari szakosztálya és vegyipari szakosztálya pedig augusztus 11-én este 7 órakor közgyűlést tart az Ipartestület helyiségében. Minden egyes szakosztály közgyűlésének tárgya a szakosztályelnök és az előjáróság megválasztása.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Óriási az érdeklődés Pataky Kálmán hangversenye iránt

Óriási érdeklődés előzi meg a szombat esti Pataky-hangversenyt. Tegnap délután és délután szünet nélkül rohamozták meg a Magyar Színház elővételi jegypénztárát. Megállapítható, hogy az érdeklődésnek ilyen hatalmas visszhangját évek óta nem keltette fel színházi esemény, mint a szombat esti Pataky-Indig estély.

Szombat este világvárosi képet fog nyújtani a Magyar Színház hatalmas nézőtere. Megindult már a vidék érdeklődése is és Tordáról, Désről és a közel fekvő helyekről telefonon, sőt levélben fordultak számosan a Magyar Színház pénztárához jegyelőjegyzésekért. A tordai közönség külön autobusszal fog Kolozsvárra jönni erre a nem mindennapi alkalomra. Az autbuszok a színház előtt fogják megvárni a Pataky-este Kolozsvárra randuló tordai közönséget.

Teljesen reális és érthető a közönség izgalommal teli várakozása, mert egyrészt felejthetetlen élményt szerez, másrészt a jegyek árait a rendezőség a leromlott gazdasági viszonyokhoz szabta. A társadalom minden rétege számára megnyílik tehát a lehetőség, hogy ezt a rendkívüli élvezetet olcsón megszerezhesse.

Pályoly ára 250 lej. Földszinti ülőhelyek 80, 60, 45, 35 és 25 lej. Erkély 40, 30 és 20 lej. Mindenki láthatja ebből, hogy minden osztály nehézség nélkül részt kérhet a Pataky-est magasszínvonalu élvezetéből.

A jegyeket elővételnél a színház pénztára délelőtt 9—1-ig és délután 4—7-ig árusítja. A színház előjegyzéseket telefon utján is elfogad. De ezekről a jegyekről csak pénteken délutánig vállal garanciát.

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA

Ma, csütörtök: Az első zsidó film, Ludwig Satz első hangosfilmje: Feleségem barátja (Der Liebhaber seine Frau). 100 százalékban jiddisül beszélő és éneklő vígjáték. Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor, 3 órakor minden hely 15 lej.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök 5, 7 és 9 órakor:
Péntek 5, 7 és 9 órakor:
Szombat 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Képviselő ur barátja. Elsőrangú film. Főszerepekben: Joan Crawford és Clark Gable.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök 5, 7 és 9 órakor:
Péntek 5, 7 és 9 órakor:
Szombat 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Haway rózsája, Abraham Pál világhírű operettje. Főszerepekben: Martha Eggert és Ivan Petrovics.

AZ OPERA MŰSORA

Csütörtöktől: Halló, itt szerelem. A muzsika, humor és szerelem filmje. Főszerepekben: Schneider Magda, Fritz Schultz, Rolf von Goth. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Helyárak: 10 és 20 lej.
Jön hétfőtől: Maurice Chevalier világfilmje: A királynő férje.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, augusztus 10.

Bukarest. 20: Énekhangv. 21: Előadás. 22.45: Hírek.
Budapest. 6.45: Torna. Utána grammofon. 9.45: Hírek. 10: Felolvasás. Utána grammofon. 10.45: Hírek a jamboreeről. 12.05: Helyszíni köv. a cserkészklubból. 12.35: Pontos időjelzés, hírek. 12.50: Katonazene. 2.45: Hírek. 4: Előadás. — 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Cigányzene. 6: Móra Ferenc előadása. — 6.30: Vonósnyégv. 7.30: Előadás. 8: Zenekari hangv. 9.30: Pontos időjelzés, időjárás. 11: Cigányzene. 11.30: A távol külföldről érkezett cserkészek rádió-

üzene. Bécs. 19: Rádiózenekar. Berin. 20.05: Népdalok. Breslau. 22.40: Táncczene. Hilsberg. 20.10: Könnyű zene. Lipce. 20.20: Könnyű zene. Varsó. 20: Népies zene és dalok. 21.10: Hegedűhangv.

Milánó. 20.20: Opera. Prága. 22.15: Szalonzene. Pozsony. 18.25: Grammofon. Brünn. 20.30: Hárfahangv. Belgrad. 22.30: Táncczene grammofonon Svájci Romand Adó. 21: Hegedűhangv.

Péntek, augusztus 11.

Bukarest. 19.20: Tudományos előadás. 19.40: Wagner: Istenek alkonya. Utána kávéházi zene.

Budapest. 6.45: Torna. Utána grammofon. 9.45: Hírek. 10: Felolvasás. Utána grammofon. 10.45: Hírek a jamboreeről. 12.05: Cigányzene. 1.15: Pontos időjelzés, időjárás. 1.30: Szimf. hangv. 2.45: Hírek. 4: Magyar nóták. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Vízipólóról előadás. 6.15: Szélmalomharc. 6.45: Grammofon. 7.45: Külügyi negyedóra. — 8: Táborniz. 9.30: Pontos időjelzés, időjárás. 9.45: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangv. 11.15: Német nyelvű előadás, majd cigányzene.

Bécs. 17.15: Zongorahangv. 21: Opera-árják.

Berlin. 21.40: Modern zeneszerzemények. Hegedű- és zenekari hangv.

Breslau. 22.50: Táncczene.

Hilsberg. 20.10: Zenekari és énekhangv. 23: Táncczene.

Varsó. 20: Szimf. hangv.

Milánó. 20.45: Grammofon.

Róma. 21.15: Operettzene.

Prága. 17.45: Grammofon.

Pozsony. 18.25: Grammofon.

Belgrad. 20: Grammofon.

Svájci Romand Adó. 21.10: Olasz dalok.

Svájci Aleman Adó. 19.20: Szór. zene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírókérésű 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak egy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Kezddöknek és haladóknak ad német órákat fiatal urileány, képzett nyelvemter, aki egyben elemi iskolai tanulók korrepetálásában is nagy jártassággal bír, kitünő eredményeket mutathat fel. Megkereséseket „Modern módszer“ jelígre a kiadóba kér.

Pót- és magánvizgára középiskolásokat előkészít tanárnő. Cim a kiadóban.

Sokan meggyőződtek már róla, hogy a legkételetesebb munkát készítjük a legjobb minőségű anyagból olcsó áron. Sier sen Ön is meggyőződni. Cipőkészítés, cipőjavítás, felsőrézkészítés Ha egyszer hozzánk jöt, sohasem megy máshova. Speciál cipészműhely Cluj, Str. Londrei (Hosszu u.) 3.

A legizletesebb és legváltozatosabb vegetárius koszt a Schwartz Ignác vezetése alatt álló „Familia“ kóser vegetárius étteremben kapható. Ünő ucca 10., háta: az udvarban. Egy menü (leves, főzelék, tészta) 25 lej. Abonoma ebéd vacsora 900 lej, csak ebéd 600 lej.

Üzletet átvételre vagy üzlethelyiséget keresek. Részletes ajánlatok „Onállósítás“ jelígre a kiadóba kéretnek.

Tisztviselő lakást és teljes ellátást kaphat fürdőszobahasználattal uriaszsonnyal mérsékelt árban. Cim a kiadóban.

Könyvszekrény és íróasztal eladó. Erzsébet ut 8. Megtekinthető 10—4-ig.

Teljes ellátást keresek izr. uricsaládnál 2 gimnázista gyermekem részére. Ajánlatokat „Előre fizetek“ jelígre a kiadóba kérek.

Egy-két gimnázista fiugyermet teljes ellátásra elfogad ort. zsidó család előnyös feltételek mellett. Fényes, Pap u. 38. szám.

„Feleségem seiner Fra

— OLVA ma — nyo csak hat o var elhárítá ughogy ho jedelmében

— A vil mentuma, ning Stand her-egér és felé az utó szeresére n sereg gázla tosan készü lására hasz

— Dalad zetről tárg vel. Párizs Georges W lentést kért ményekről konfliktus ról.

— Katol kongresszus Tegnap me lások 12-ik

— A vol Moszkvaba tik: Lord C követet Mo nagykövet r nál.

— Gandh itétek. Lon ségét felév Indiában.

— Szekre nál, gyomo jánál, álmlétnél így pohár term rüvizet. A tapasztalato ideális hasi donságát eg

— Wash sek folytak yorkból jele megbeszélés ről. Montag kormányzó kapcsolatba cíós hírek t amerikai h komoly ala

— Kis hi Berlinből je terelnöki m ki, amellyel oszlatja a grt. — A kást, akik egy-egy évi itélt. — Az milliói sikk rendőrségi oranienburg litották, aho évtizedbeli fényűző éle koláiba köt üdvözlést ka bergi korm melyben az gei, a szab jelent be. A éppolyan ki az állam má efolytatott

HIREK

Ma utoljára

Royal Mozgóban

Ludwig Satz első zsidó filmje

„Feleségem barátja“ (Der Liebhaber seiner Frau), Jiddisül beszél és énekel.

— **OLVASÓINKHOZ!** Lapunk mai száma — nyomdatechnikai zavar miatt — csak hat oldalon jelenhetett meg. A zavar elhárítására a munkálatok folynak, úgyhogy holnap számunk a rendes terjedelmében juthat el olvasóinkhoz.

— A világbéke egyik érdekes dokumentuma, Londonból jelentik: Az Evening Standard közlése szerint Anglia féléregér és patkánykivitele Franciaország felé az utóbbi hat hónap folyamán a hetszeresére növekedett. Az állatokat a hadsereg gázlaboratóriumában most sorozatosan készülő új gílyos gázok kipróbálására használják fel.

— Daladier a strassburgi sztrájkhelyzetről tárgyal Georges Weil képviselővel, Párizsból jelentik: Daladier fogadta Georges Weil strassburgi képviselőt s jeleltést kért a sztrájkjal kapcsolatban eseményekről s tárgyalta a képviselővel a konfliktus kiküszöbölésének lehetőségéről.

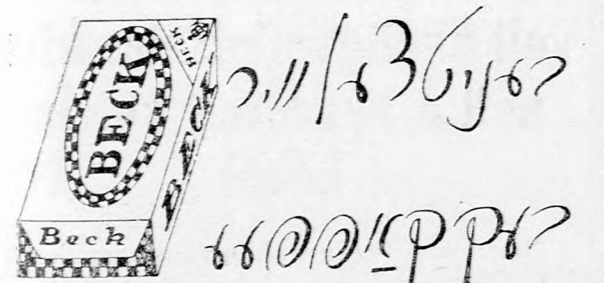
— **Katolikus főiskolások nemzetközi kongresszusa.** Luxemburgból jelentik: Tegnap megkezdődött a katolikus főiskolások 12-ik nemzetközi kongresszusa.

— **A volt budapesti angol követet Moszkvába neveztek ki.** Londonból jelentik: Lord Chilton volt budapesti angol követet Moszkvába neveztek ki. Az új nagykövet ma kihallgatáson volt a királynál.

— **Gandhi feleségét félelvi börtönrre ítélték.** Londonból jelentik: Gandhi feleségét félelvi szabadságvesztésre ítélték Indiában.

— **Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódlásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél** igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes „**Ferenc József**“ keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a **Ferenc József** viz ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában.

— **Washingtonban újabb megbeszések folynak a dollár helyzetéről.** New Yorkból jelentik: Washingtonban újabb megbeszések folynak a dollár helyzetéről. Montague Norman, az Angol Bank kormányzójának tengerentúli útjával kapcsolatban újra font és dollárstabilizáció híre terjedtek el, de mint beavatott amerikai helyen közlik, egyelőre kevés komoly alappal.

— **Kis hírek Hitler Németországból.** Berlinből jelentik: Göring porosz miniszterelnöki minőségében rendeletet adott ki, amellyel augusztus 15-i hatállyal feloszlatja a poroszországi segédrendőrséget. — A sziléziai Görlitzben két munkást, akik egy Hitler-tölglyfát kivágtak, egy-egy évi szabadságvesztés büntetésre ítélt. — Azokat a rádióvezetőket, akikre milliós sikkasztásuk rábizonyultak, a rendőrségi kihallgatások befejeztével az oranienburgi koncentrációs táborba szállították, ahol meg kell szokni az utóbbi évtizedbeli napjaikkal ellentétes, kevéssé fényűző életmódot. — Poroszország iskoláiba kötelezőleg bevezetik a Hitler-üdvözlést karfelemeléssel. — A württembergi kormány kiáltványt tett közzé, amelyben az állam nyílt és titkos ellenségei, a szabadelvűekkel szemben harcot jelent be. A harc a demokráciák ellen is eppolyan kiméletlen és brutális lesz, mint az állam más ellenségeivel szemben: már lefolytatott akciók.

DUPLAERŐS UBORKÁS ÜVEG

LITERE 2.50 BANI!

FISCHER S. A. üvegüzlet, Cluj

Az olasz hidroplánraj az Azorokra érkezett, ahol Balbo váratlanul elrendelte a flotta startját Portugália felé

Róma, augusztus 9. Az olasz hidroplánraj három tonna Amerikából származó európai rendeltetésű postával 10 óra 10 perces repülés után délután 6 óra 55 perckor az Azoroka érkezett. A légi raj kilenc gépe Horta, a vezérgép és 14 másik hidroplán Ponto Doigada légi kikötőjében szállott vízre. Az olasz légi flotta körülbelül holnap indul az Azorokról Lisszabom felé.

Lisszabomban csütörtökre várják a portugál főváros légi kikötőjébe az olasz hidroplánrajt. Erkezésükkel jelen lesz Carmona portugál köztársasági elnök is.

A hidroplánraj egy napot tölt Lisszabomban s azután utra kel a visszatérő légi ut utolsó szakaszára, a Róma melletti Ostia légi kikötője felé.

Róma, augusztus 9. A késő délutáni órákban érkezett jelentés szerint az Atlanti óceán fölött uralkodó időjárásról kiadott legújabb meteorológiai jelentések kilátásba helyezték az időjárás lényeges rosszabbodását és ezért Balbo tábornok

elrendelte az olasz hidroplánraj mai startját az Azorokról Portugália felé. A Hortában vízre szállott kilenc óceánrepülőgéppel reggel a kapott parancsra a levegőbe emelkedett s kétszáz kilométeres repülés után Monte Delgada légi kikötője fölé érkezett, ahol a hidroplánraj több mint tizenöt gépe vetett horgonyt. Balbo utasítására ekkor a hidroplánflotta Monte Delgadában tartózkodó gépei is a levegőbe emelkedtek és az egész raj utba indult az óceánrepülés második szakaszának abszolválására.

Hortában az induláskor egyik géppel baleset történt. A hidroplán elvesztette egyensúlyát és visszazuhant a vízre. Négy pilóta megsebesült, de halálos áldozata nincs a balesetnek.

Lisszabomban az esti órákra várták az olasz hidroplánraj érkezését. A légi kikötőben Carmonas portugál köztársasági elnök és a kormány tagjai szintén jelen vannak az olasz óceánrepülő fogadtatásánál.

Következő film

Royal Mozgóban

„A szöke válók“

Lien Deyers, Johannes Riemann, I. Falkenstein, Paul Hörbiger. Erdélyben először. Operettszínház.

— **Szeptember végén történik a francia állami sorsjegykibocsátás.** Párizsból jelentik: A francia állami sorsjegykibocsátás szeptember végén történik meg. Az első húzás november 30-án lesz. A nyeremények teljes összege 120 millió frank. Lesz egy tizenötmilliós és egy ötmilliós nyeremény.

— **Egységesen akarják szabályozni a kisanant-államok postai díjszabását.** Prágából jelentik: Tárgyalások vannak folyamatban a három kisanant-állam között postai, telefon és táviródijszabásuk egységes szabályozása érdekében.

— **Házasság.** Grünhut Ilonka Margitta és Gottlieb Moise Oradea folyó hó 13-án délután 4 órakor tartják egybekelési ünnepélyüket Margittán, str. Reg. Maria 29 szám alatt, melyre rokonaikat barátait és ismerőseiket ezúton meghívják.

— **Orvosi hír.** Prof. dr. Veress Ferenc nyaralásából hazaérkezett és rendeléseit újból megkezdte. Nyáron át rendel délelőtt 10-től fél 2-ig. Cluj-Kolozsvár str. N. Iorga 5.

Felhívjuk a kereskedők és fogyasztók figyelmét arra,

hogy őrizkedjenek összetévesztési a Haifából importált kitűnő „SHEMEN-MENORAH“-szappant más gyártmányu utánzattal, amely a „KASHER“ felírást is utánozza.

A valódi SHEMEN-szappan felülmúlhatatlan minőségét lehetetlen utánozni, minthogy e szappan a haifai SHEMEN-gyár speciális receptje szerint kizárólag növényi olajokból készül.

A fogyasztók ügyeljenek a vásárlásnál és kérjenek kizárólag „SHEMEN-MENORAH“-szappant, amelynek Romániában is bejegyzett védjegye a következő:

Kérjük a fogyasztókat, hogy közöljék velünk ama kereskedő nevét, aki ha „SHEMEN-MENORAH“-szappant kérnek, utánzatot akar helyette kiszolgáltatni, hogy tisztességtelen verseny miatt ellene az eljárást megindíthassuk.

Ageco R.T.

A haifai SHEMEN-szappan vezérképviselete

NAPRÓL NAPRA

A professzionista teniszjátékosok világbajnokságait ebben az évben is Berlinben tartják meg és pedig szeptember 11—17 napokban. A verseny főattrakciója a Tilden-Kozeluh-mérkőzés lesz, ha a versenyrendezőseknek sikerül a két világ hírv professzionista játékosát megegyeznie.

A Paramount hír szerint a szezonban kétezer bezárt kismozitát amerikaszerzte újra megnyitni készült. Hozzáértő körökben is az a felfogás van kialakulóban, hogy a szesztilalom kiküszöbölése véget vet a szórakoztatási ipar válságának Amerikában.

Az esztországi Revalban folyó orvos kongresszuson vita volt az epileptikusok sterilizálása ügyéről.

A bécsi Raimund színház bérletét a breslauer dr. Ewe fogja megkapni, akinek az a terve, hogy igen olcsó helyárrakkal a szezonban naponta két előadást fog tartani.

Van den Ouden holland uszóbajnokot filmszerződtetésre ajánlatoktól árasztják el. A bajnok nem hajlandó filmezni, mert részt kíván venni a berlini olimpiáson.

Iauri Volpi Németországban készülő film főszerepét játssza. A felvételeket a veronai szabadtéri operaelőadások alkalmával már megkezdtek s most Berlinben folytatják a film forgatását. A film zenéjét Mascagni írta.

— **Doktoravatás.** Dr. Kelemen Józsefet Tg.-Mures a lipcsei egyetemen az orvostudományok doktorává avatták.

— **Lezuhant két óceánrepülő lengyel pilóta.** Londonból jelentik: Benjamin és Josef Adamovszki lengyel pilóták Harbour-Grace előtt lezuhantak. Mindkét pilóta megsebesült. Egyelőre nem valószínű, hogy megélednek a tervüket.

— **Charbin környékén pestis lépett fel.** Londonból jelentik: Pekingi jelentés szerint Charbin környékén pestis lépett fel. A hatóságok intézkedéseikkel igyekeznek megakadályozni a járvány terjedését.

— **Marseillebe érkezett a marokkói szultán.** Párizsból jelentik: A marokkói szultán Marseille kikötőjébe érkezett, ahol a prefektus fogadta és üdvözölte.

— **Holland-országi kereskedelmi tárgyalások vannak folyamatban.** Genéből jelentik: A lapok táviratai szerint holland-országi kereskedelmi tárgyalások vannak folyamatban. Hollandia el fogja ismerni de jure a szovjetkormányt s az oroszok a jövőben Hamburg helyett Rotterdamot fogják használni exportkikötőjüknek. Orosz részről a tárgyalásokat Dovgalevszki vezeti.

— **A német emigránsok lapot alapítottak** Amszterdamban. Amszterdamból jelentik: A Németországból Hollandiába emigrált újságírók Freue Presse cím alatt újságot adnak ki Amszterdamban, amely közli azokat a híreket, amiket a hitleri lapokban nem lehet közölni. Közli többek között az elmúlt napok halálos ítéleteit és gyilkosságait. A lapból tudjuk, hogy Dessauban három munkást ítélték halálra és nyomban ki is végezték őket. Bonnban egy Messinger nevű kommunistát a náciak a börtönben megölték. Oderában Hitler terroristái egy kommunista feleségét és gyermekeit gyilkolták meg. Weissenseeben egy tizenhat éves Kindermann nevű munkást anyja jelenlétében koncolták fel. Lipcsében egy Alfred Elker nevű embert, akit zsidónak tartottak, a náciak elcipelték lakásáról és meggyilkolták. Ehrfurtban a náci-rendőrség legényei egy illegális nyomdára bukkantak és hat kommunistát tartóztattak le. Hármat közülük: Josef Ries, Alfred Noll és egy ismeretlen nevű újságíró a nyomdában kivégezték. Nyolc napnak az eseményei ezek. Természetesen csak töredéke annak ami az egész birodalomban történik. A lapot Kolozsváron is árusítják a kioszkokban, Ára 10 lej.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

UJ KELET *Legújabb hírek*

Drámai szembesítések során pattannak ki a Zeletzky-ügy kulisszatitkai

Cihosky tábornok — volt hadügyminiszter Zeletzkyre kedvező vallomást tett

Bucuresti-Bukarest, augusztus 9. (Az Uj Kelet tud.) A Zeletzky-per mai tárgyalásán elsőnek Napoleon Marulis pénzügyi ellenőr tanu kihallgatása került sorra. Marulis résztvett annak idején a Skoda cégnél rendezett házkutatáson. Az ügyész kérdésére elmondja, hogy meglátogatta a különböző vállalatokat, hogy kontrollálja az adófizetés módját. A Skoda cégnél kijelentették, hogy nem fizetnek adót. Erre aktákat kért és arra a megállapításra jutott, hogy a Skoda-képviseletnek igen is kell adót fizetnie abban az országban, ahol nemesak árukat, hanem mezőgazdasági traktorokat is elad. Belenézett a fizetési listákba is és megállapította, hogy Zeletzkynek 70 ezer lej havi fizetése van, viszont évi 300 ezer lej házbért fizet. Elmondja ezután a tanu, hogy felhatalmazást kapott az ügyészségtől a házkutatásra.

Mi van a zsarolással?
Vasiliu Cluj védő: Érdekes volna megtudni, hogy miért fényképezte le a tanu az aktákat, az első látogatás alkalmával?
Marulis: Nehogy eltűnjének az akták.

Tanu ezután elmondja, hogy katonai aktákat talált az iratok között, mire értesítette a sziguranca és a katonai ügyészséget.
Pomponiu ügyész: Mit szól a tanu ahhoz, hogy Zeletzky zsarolással vádolta meg és azt állította, hogy négy-ötmillió lej ellenében hajlandó lett volna előállni az adóvizsgálattól?
Vasiliu védő: Csak nem gondolja, elnök ur, hogy ez az ur be fogja vallani, hogy zsarolni akart.
Marulis: Nemesak hogy nem igaz a zsarolás, de rágalmozásért perelni fogom. Megtaláltam a listát azokról a jutalékokról is, amelyeket a Skoda-cég kifizetett. Ezeket is lefotografáltam.

Tanu felolvassa a listát, amelyen azonban csak konvencionális nevek szerepelnek. Mint például „Palaelibus”.
„Ki az a Palaelibus?”
Elnök: Ki ez a Palaelibus?
Zeletzky: Ez alatt a Skoda képviselet rezsiköltségei értendők.
Behívják és szembesítik a tanuval a Skoda képviselet Masek nevű titkárát, aki a Palaelibus kifejezésre ugyanazt a felvilágosítást adja, mint Zeletzky.
Marulis: Szó van egy CFR nevű jutalékról is.
Mihalescu elnök: Hát igen. Az a jutalék lehet törvényes is. Szokásban van.
Vasiliu Cluj védő: Hogy lehet az, hogy szik felvilágosítást adni a Palaelibusról. Mihalescu elnök: Rendben van. De ki az a Caciuc, aki ugyancsak kapott jutalékokat? A Palaelibus értem már. Pala egyenlő ügyvéd, egyenlő szakértői vélemény, li egyenlő engedély, bus annyi mint bonifikáció. De mi az, hogy ca—ca, ciuc—ciuc?

Vasiliu Cluj védő: Hogy lehet az, hogy Marulis belenézhetett a Skodánál lévő katonai aktákba, ha azok titkosak voltak?
Tanu: Tanasescu pénzügyi felügyelő is azt mondta, hogy, ha Masek titkárnak, aki cseh állampolgár, jogában áll az aktába belenézni, annál inkább jogunkban van nekünk is.
Elnök: Megmondotta már: adókérdések miatt.
Savescu ügyvéd: Akkor miért ment ne ki oly nagy sietséggel a katonai aktákat tartalmazó szekrénynek? Nem volt logikusabb, hogy először a könyvelést vizsgálja át?
Marulis: Altalános házkutatást akartunk tartani és véletlenül kezdtük el a katonai aktáknál.
Savescu védő kéri, hogy ezt a kijelen-

tést vegyék jegyzőkönyvre. Kérdi ezután a tanut, hogy igaz-e, hogy felkereste őt és azt a tanácsot adta neki, hogy csináljon a Zeletzky nevében adóvallomást?
Egy kis nézeteltérés
Tanu: Nem voltam Savescu ügyvédnél, nem is tudom, hol lakik.
Savescu: Akkor nekem már nincs is mit kérdeznem tőle. Hallatlan dolog ez.

Hogy mondhat ön olyasmit, hogy nem volt nálam?
Marulis elmondja ezután, hogyan értesült a pecsétek feltöréséről.
A következő tanu: Cihosky tábornok, volt hadügyminiszter kihallgatására került sor.
Dabija tábornok, védő: Ismerte Zeletzkyt a Skoda szerződés előtt?

Szováta előtt kisiklott egy személyvonat

Bucuresti-Bukarest, augusztus 9. Balázsfalva és Szováta fűrdő között a 667-es kilométerkőnél tegnap este a 469. számú személyvonat kisiklott és az árokba esett. A kisiklást egy a vonat közepén álló vagon defektusa idézte elő. A for-

galmat átszállással bonyolítják le. Pál Boldizsár vonatvezető és Fülöp András mozdonyvezető a kisiklás következtében könnyebben megsérültek, ugyancsak sérülést szenvedtek Sipos János és Simon Béla utasok.

Ismét vérvád-híreket terjeszt a Calendarul

Megverték Cuza professor lapjának egyik elárúsítóját?

Bucuresti-Bukarest, augusztus 9. A Calendarul úgy értesül, hogy egy Sterer Mihály nevű zsidó fiatalember Goldenberg, Becker és Neumann nevű társaival egyetemben sulyosan elverte az Apararea Nationala című cuzista lap egyik elárúsítóját. Sterer a barátaival együtt le-

tartóztatták. A Calendarul a hírt a következő kommentárral közli: „Már most jelenthetjük, hogy ez a kvalifikálatlan provokálás nem fog következmények nélkül maradni. A nacionalista elemek teljes erejükkel reagálni fognak. Aki szelet vet, vihart arat!”

Drákói intézkedésekkel sújtják a késedelmes adófizetőket

Közel tízszázalékkal emelik fel a késedelmes adófizetők adóját

Bucuresti-Bukarest, augusztus 9. (Az Uj Kelet tud.) A pénzügyminisztérium újabb drákói szigorúságu rendelkezéssel igyekszik fizetésre inspirálni az adófizetőket. Ma délelőtt a minisztérium körrendeletet küldött az összes pénzügyigazgatóságokhoz, utasítva őket arra, hogy a késedelmes adófizetőkkel szemben a következő intézkedéseket alkalmazzák:
1. Tizenöt nappal a fizetési felhívás után az adóhátralékok egy százalékkal emelkedik. 2. Az illető negyedévre

eső adó 3 százalékkal emelkedik. 3. Ha az adó a foglalási jegyzőkönyv kiállításától számított 15 napon belül nem fizetődik ki, újabb egyszázalékos emelés következik. 4. Hét százalékkal emelik az adót, ha a foglalási jegyzőkönyv alkalmazása után sem teljesítették az adófizetést. 5. Azoknak, akik nem fizetik pontosan adóikat, semmiféle hivatalos aktát nem szabad kiállítani s ezek semmilyen összeget az államtól nem inkasszálhatnak.

Olcsóbb lett az autobusz Désre

Cluj—Dej 50 lej, Cluj—Gheria 40 lej.

Clujról indul reggel 6 óra	Dejről indul reggel 6.30
Clujról indul délelőtt 11.30	Dejről indul reggel 8.30
Clujról indul délután 14—	Dejről indul délután 14—
Clujról indul délután 18—	Dejről indul délután 18.30

Uj, üzembiztos autobusok. Számozott helyeket telefonon is előjegyzésbe vesz az autobuszjegytroda. Telefon 1-55.

Soc. Mera & Comp.

METALLUX Tisztítópor

Híg, szappan. Utánozhatatlan! Nélkülözhetetlen!

Cihosky: Nem, Midón hadügyminiszter lettem, szerettem volna valamit tenni a hadsereg felfegyverzése érdekében, Szerencsére az összes előtanulmányok készen voltak, úgyhogy csak a gyakorlatba kellett átültetni intenciókat. Államtitkárom, az elhunyt Sică Popescu tábornok volt, elsőrangú technikai szakértő, aki meglátogatta a Skoda és Schneider-Creuzot-üzemeket. Midón visszatért az országba, azt mondta nekem: Skodaista vagyok.
A kitűnő Zeletzky
— Mjt jelent ez? — kérdeztem tőle. Mire azt válaszolta, hogy a Skoda-művek gyártmányai elsőrendű impressziót tettek rá. Később tárgyalásokat kezdett a Skoda céggel és ezeknek során megfigyeltem, hogy Zeletzky mennyire lelkiismeretes magatartást tanusított. Ugy viselkedett, mint egy ember, aki szívvvel és lélekkel dolgozik egy, Romániát érdeklő kérdésben.
Midón Cihosky ezeket mondja. Zeletzky könnyezni kezd.
Dabija védő: Szükség volt a Skoda-megrendelésre?
Cihosky: 1920 és 1925 között szovjetkatonák többször átrándultak román területre. Egyszer előtt hozzám Puaux a volt francia bukaresti követ és megkérdezett, hogy vajon tudom-e azt, hogy mi történik Oroszországban, ahol sulyos dolgokra készülődnek. Min denki ugyanezt mondta, a lapok kérék, hogy fegyverkezzünk. Midón azonban elkészítettem a felfegyverzési tervet, főbb politikus, főleg az ellenzéki pártok soraiból, azt a megjegyzést tette, hogy nem oly sürgős és aktuális a felfegyverkezés. Holott az, hogy egyrészt a világháboru után munició nélkül maradtunk, szükségessé tette az utánpótlást, másrészt pedig az akkori hangulat ugyancsak megkívánta azt, hogy sürgősen szereljünk fel a hadsereget.
Mihalescu ezredeselnök: A felfegyverzési títok miben áll? Abban, hogy milyen természetű lőszerrel rendelkezünk, vagy más kérdésekben, amelyeket a nagyvezérkar tisztjei ismernek.
Cihosky: Technikai kérdésben nincs titok. Felfegyverkezésnél titkot képezhet a lőszer mennyisége.
Az ülést felfüggesztik és ma délelőtt folytatják.

Stefanescu Amza tábornok volt hadügyminiszter kilépett a hadsereg kötelekéből

Bucuresti-Bukarest, augusztus 9. (Az Uj Kelet tud.) A Calendarul értesülése szerint Stefanescu Amza tábornok volt hadügyminiszter beadta lemondását a hadügyminisztériumnak. Stefanescu Amzának a hadseregből való kilépése nagy feltűnést kelt, annál is inkább, minthogy a tábornok egyike volt azoknak a katonatiszteknek, akik felsőbb helyről különös megbecsülést élveztek. Stefanescu Amza a napokban kell, hogy megtegye tanu-vallomását a Zeletzky-perben. Egyesek nem tartják kizártnak, hogy a hadseregből való kilépés ezért történik.
— A világ legmodernebb története: Wells: Nagy világtörténet 2400 lej helyett, könyvnapi kiadás 800 oldal, 300 képpel, fűzve 130 lej, vászonkötésben 175 lej LEPAGE-nál Kolozsvár. Vidékre utánvétellel, portómentesen. Kérje az olvasó könyvek jegyzékét LEPAGE-tól.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt.

Nyomása Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-77.

Taxa po plátite in No. 22471

da Baron Telefon: Havonta évre 600, földre: H félére 6, detések d KELET" zsidóság keink utás megjie

Bruno Z

Zeletzky ság előtt. Könyvek mondják, Azt mon A román Csak me kutatás u titkár. Csak me A legna letzky-per. Ma már Azt is a Kémkedé Ma az és hazafia Elletté kelj hogy Ha hős indult. Felment elítélt a És ez a Hiába és hja A nevé gek is, D Az már gyulai ké

Hányso

Hányso Minél té világbéket háboruhoz Ujabb Evening nők es lendülette a mérge nek. Hir fajtát fed báljak mo titokban megfigyel teher pat ja Franc kedett. A használjal Egy fra orosz öt i ipari telje repülőgépek koncentrá fazakat n ipar, eljer mire in békere.

Gép és a nagy h napjai ut Még ne módjában zalmait el yet áldoz jának. Hányso föld legfe

A fajne

A né „fajne rint, vil sötétben tétébb re áttudósol A ster nemcsak ez nem v félfasisz Azokb legébk ságokat, ellentéte sel, egés zsákmán szüntetés mussal A felt